*Bu hafta; doğal kaynaklar olan canlıların ve canlıların yaşaması için gerekli olan cansız doğal kaynakların önemine ve korunmasına ilişkin uyarıları içeren bir yazıyı sizlerle paylaşmayı uygun gördük.*

## DOĞAL KAYNAKLAR

Doğal kaynaklar, çevrebiliminin temelini oluştururlar. Doğal kaynaklar, canlı ve cansız çevreyi belirleyen çevre bileşkenleridir. Bu nedenle doğal kaynakları da ***canlı doğal kaynaklar*** ve ***cansız doğal kaynaklar*** olarak iki temel kümede toplamak olanaklıdır.

Canlı doğal kaynaklar denilince bitki, hayvan ve mikro organizmalardan oluşan biyolojik çeşitlilik anlaşılır. Cansız doğal kaynaklar ise biyolojik çeşitliliğin bağımlı olduğu hava, su ve topraktan oluşan yaşam ortamları ile madenler ve fosil yakıtları kapsayan yeraltı zenginlikleridir.

### 1.Biyolojik Çeşitlilik

Genel olarak belirli bir yerdeki tüm bitki hayvan ve mikro organizma türleri biyolojik çeşitlilik olarak tanımlanır. Bir ülkenin temel doğal kaynaklarını oluşturan bu çeşitliliğe kimi bilim adamları biyolojik zenginlik adını da vermektedirler. İnsan türünün geleceği büyük ölçüde biyolojik çeşitliliğin değerlendirilmesine bağlıdır. Kaba bir tahminle; bugün için Dünyadaki biyolojik çeşitliliğin çok az bir bölümünün örneğin, bitki türlerinin ancak yüzde birinin yeterince incelendiği hayvan türlerinde ve mikro organizmalarda bu oranın giderek daha da düştüğü ileri sürülmektedir.

Tarım, hayvancılık, balıkçılık, ormancılık, tıp, eczacılık ve endüstri alanlarında kullanılan türler önemli bir ekonomik kaynak özelliği göstermektedirler. Bunun yanı sıra bu türlerin değişik çeşitleri ve yakın akrabaları da ekonomik değeri olan bitki ve hayvanların gen rezervi olarak kullanılmaktadır. Biyolojik çeşitliliğin ekonomik açıdan gösterdiği önem bu konuda yapılan bilimsel araştırmaları özendirmiş bu araştırmaların insanların geleceğinin güvence altına alınmasında büyük bir paya sahip olacağı ileri sürülmeye başlanmıştır.

Biyolojik zenginlik kavramı, ***genetik çeşitlilik*** ve ***ekolojik çeşitlilik*** kavramlarını birlikte içermektedir.

Genetik çeşitliliğe değinmeden önce gen kavramına açıklık getirmek gerekir. Canlıların tüm özellikleri ile ilgili bilgiler gen denilen DNA (deoksiribonükleik asit) molekülleri içinde bulunurlar. DNA molekülünün bir kısmını oluşturan gen, canlının herhangi bir özelliğini belirleyen en küçük ve temel kalıtım birimidir.

**Genetik çeşitlilik**, bir türün değişen çevre koşullarına uyum sağlayabilmesi için gereken gen havuzundaki kalıtsal bilgilerinin çeşitliliğidir. Gen havuzu üyeleri arasında doğal yolla bilgi alışverişinde bulunabilen bir evrenin bireylerindeki ortak ve farklı genlerin toplamıdır. Genetik çeşitliliğe sahip olmayan canlı türler değişen çevre koşullarına dolayısıyla evrime ayak uyduramayıp tükeneceklerdir.

**Ekolojik çeşitlilik** ise; belirli bir bölgede yer alan farklı ekosistemleri ifade etmektedir. Belirli doğal bir sınır içinde yer alan bitki, hayvan ve mikro organizmalar, tür topluluğu denilen bir bütün oluştururlar. Ekolojik çeşitlilik, tür topluluğunun yanı sıra bu topluluk içindeki tür sayılarını da içerir.

Biyolojik çeşitlilik hem Dünya hem de her ülke için ayrı ayrı canlı doğal kaynak zenginliği olduğundan ekonomik kalkınma açısından büyük bir önem taşır. Çünkü ülke ekonomisi kaçınılmaz olarak doğal kaynaklara dayanır. Bu nedenle söz konusu zenginliklerin korunması ve geliştirilmesi günümüzün en önemli çevrebilimsel sorunudur. Piyasa ekonomisinin günlük çıkarlara dayanan kısa vadede kâr maksimizasyonu türlerin ve ekosistemlerin korunmasının uzun sürede sağlayacağı kârın göz ardı edilmesine yol açmaktadır.

Biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilmesinde üç temel sorun ile karşılaşılmaktadır. Bunlar sıra ile; çeşitlerin kaybolması, türlerin kaybolması, doğal alanların bozulmasıdır.

Zaman içinde kolay bozulmayan yaygın bir biçimde piyasaya sürülen dolayısıyla ticari değeri yüksek olan çeşitler yerel çeşitleri ve bunların yabani akrabalarını ortadan kaldırmaktadırlar. Böylece bir çeşit azalması ve giderek yok olması tohum ıslahında gerekli genetik kaynakların yavaş yavaş ortadan kalkmasına neden olmaktadır.

Çeşit kaybını izleyen bir bakıma onun tamamlayıcısı olan bir sorun da tür kaybıdır. Türlerin sayıca azalması denilebilen tür kaybı da doğrudan ekonomik yaran olmayan türlerde yoğunlaşmakta ekolojik dengedeki yeri henüz saptanamamış bir çok tür yok olmaktadır.
Biyolojik çeşitliliğin yaşam ortamı, bir diğer deyişle ekolojik çevresi, çeşitlerin ve türlerin varlıklarını sürdürmelerini belirleyen temel öğedir. Canlı doğal kaynakların içinde bulunduğu doğal alanların korunması biyolojik zenginliğin sürdürülebilmesinin ilk koşuludur. Biyolojik çeşitlilik insanlığın refahına büyük katkıda bulunmaktadır. Günlük yaşamında insanlar çok ayırımına varmasalar bile bitki hayvan ve mikrop kökenli yüzlerce Madde kullanmaktadırlar. Canlı doğal kaynaklar ekonomiyi doğrudan etkilemekte tarım sanayi tıp ve eczacılık kesimlerine katkıda bulunmaktadır.
insan ekonomik ussallığı içinde geleceğini güvence altına almak için doğaya sürekli müdahale etmektedir. Bunun son aşamasına örnek olarak DNA'nın yeniden dizilişi ve DNA'nın çözülüp yeni bileşikler biçiminde yeniden birleştirilmesi gösterilebilir. Genetik malzemelerin oynanmasına dayanan bu yeni bilgi ve teknoloji genetik Mühendisliği olarak tanımlanmaktadır.
DNA ile oynama olanağı veren bilgi birikimi, 1970'li yıllarda fen, işin biliminden teknolojisine geçmeye başlamış, biyoteknoloji adı altında endüstrinin konusu olmuştur. Biyoteknoloji, biyolojik yöntemlere ve organizmalara uygulanan kendilerinden yararlanılması ve istenilen biçimlere ve ürünlere dönüştürülebilmekteki amacıyla kullanılan bilimsel teknikler ve endüstriyel yöntemler olarak yorumlanmaktadır.
Günümüzde biyoteknoloji tarımsal üretimin artırılması, tıp ve eczacılıkta etkinliğin sağlanması, endüstrinin geliştirilmesi, çevre kirliliğinin önlenmesi gibi konularda bir kurtarıcı gibi görülmektedir. Bir bakıma Dünya'nın geleceğine ilişkin karamsar görüşler biyoteknoloji aracılığı ile aşılmak istenmektedir.

## 2. CansızDoğalKaynaklar

Cansız doğal kaynaklar kavramı, canlıların doğal yaşama alanı kavramı ile eş anlamlıdır. Hava, su ve toprak diye sıraladığımız bu asıl çevre öğelerine yeraltı zenginlikleri denilen madenler ve fosil yakıtları da eklemek gerekir.
Cansız doğal kaynakların toplumların gözündeki göreli önemi, çevrebilimsel kaygılardan çok ekonomik yararlılıktan kaynaklanmaktadır. Sınırsız ekonomik büyüme tutkusu, kaynakların tükenmesine, işlevlerini yerine getirememesine neden olmuştur.
Hava, su ve topraktaki bozulma, insan faaliyetleri sonucunda bu alıcı ortamlara binen yükün artması aşırı yüklenme yüzünden kaynağın kendi kendini yenileyememesi, temizleyememesi sonucu ortaya çıkmaktadır. Toprak altı zenginliklerini oluşturan madenler ve fosil yakıtlar ise yenilenemeyen kaynak kümesine girmektedirler. Sınırlı miktarda bulunan ve işletilmelerine koşut olarak belli bir sürede tükenecek olan bu kaynakların kullanılması ekonomik yeğlemeye bağlı kalmaktadır.
Uzun yıllar hava ve su serbest mal sayılmış, üretime katkısının maliyeti sıfır olmuştur. Buna karşılık yeraltı ve yüzeysel su kaynakları, su yolları, toprak ve toprakaltı zenginlikleri, bireysel, ulusal ve uluslararası düzeyde sürekli bir ekonomik çıkar ve bir çatışma konusu olmuştur. Bugün de söz konusu kaynaklar, önce küresel ekonomik ve siyasal sorunların kaynağı olarak ele alınmakta savaş ve barışın nedeni olmaktadır. Küresel çevre sorunları başlığı altında doğal kaynaklara bakış ancak kaynaklarla birlikte ekonomik gelişmenin de sona ereceği korkusu ile gerçekleşmektedir. Henüz kaynak kullanımı ve çevre yönetimi alanında bilimsel gereklilik ekonomik çıkarlara kendisini kabul ettirememiş durumdadır.
Ancak belirtmek gerekir ki, doğal kaynakların korunması, bu konuda stratejilerin belirlenmesi son yıllarda uluslararası toplumun önde gelen uğraşı olmuştur. Doğal kaynakların ekonomik gelişmenin kaynağı olduğu, doğanın yeni bilimsel ve teknik ilerlemelere olanak sağladığı, doğal kaynakların gelecek kuşaklara aktarılmasının moral olarak gerekli bulunduğu düşünceleri tartışmasız kabul görmeye başlamıştır.

***KAYNAK:*** *http://www.turkish-media.com/forum/topic/101518-dogal-kaynaklarin-bilincsizce-tuketilmesi/*